

Voor jeugdzorg ga je nu naar de huisarts

Huisartsen weten het maar al te goed: voorkomen is beter dan genezen. Het gezegde geldt ook voor de jeugdzorg. Sinds kort krijgen veel Drentse jongeren dan ook jeugdzorg in de huisartsenpraktijk.

HILBRAND POLMAN

Als ouders eerst de wanhoop nabij zijn en na een paar gesprekken weer vrolijk met hun kinderen naar huis gaan. Of als een onzekere en sombere puber weer zin krijgt in het leven. Dan zijn Janna Vellenga (35) en Milou Gruppen (30) helemaal tevreden.

De twee jeugdzorgers werken bij het Centrum voor Jeugd en Gezin van de gemeente Tynaarlo en hebben er sinds kort een taak bij: praktijkondersteuner in de huisartsenpraktijk. Vellenga bij de praktijk Nieuwe Rijksweg en Gruppen bij De Marke.

Daar houden ze spreekuur voor ouders en kinderen. De gemeente Tynaarlo ondersteunt deze proef met een subsidie en wil de werkwijze geleidelijk uitbreiden naar huisartsenpraktijken in de hele gemeente. Dit in navolging van andere Drentse gemeenten, zoals Assen, Hoogeveen en Borger Odoorn.

De jeugdzorg is een zorgenkindje. Gemeentebestuurders krijgen grijze haren van alle budgetoverschrijdingen. Adhd, (v)echtscheidingen, verslaving aan alcohol, games, drugs, te dikke kinderen, de jeugdzorg lijkt dweilen met de kraan open.

Van al die stress is niets te merken bij Vellenga (orthopedagoog) en Gruppen (ontwikkelingspsycholoog). Via hun werk bij de huisarts denken ze de kwaliteit van de jeugdzorg te verbeteren. „Als het dan ook goedkoper wordt, is het mooi meegenomen, maar dat is niet het eerste doel”, zegt Vellenga.

Hoe gaat het in zijn werk? Grup-

Milou Gruppen (links) en Janna Vellenga houden spreekuur voor jeugd- en opvoedingsproblemen. FOTO JAN WILLEM VAN VLIET

pen noemt als voorbeeld Bram (niet zijn echte naam) een jongetje van een jaar of acht. Op school maakt hij maar moeilijk vriendjes. De leerkracht maakt zich zorgen, vervolgens de ouders ook. „Uit het gesprek bleek dat het op de voetbalclub veel beter gaat. Voetbal is alles voor Bram. Ik heb eens gebeld met de voetbaltrainer en ontdekte dat Bram bij zijn aanpak goed gedijt. Gevraagd hoe hij dat doet en besproken met de leerkracht. Nu gaat het ook op school veel beter.”

Hoe zou het zijn gegaan zonder deze interventie? „Ja, dat weet je niet. Best kans dat hij het ook zonder ons wel had uitgevonden. Maar hij had ook in een negatieve spiraal kunnen komen.”

Huisarts Auke Beuting van praktijk Nieuwe Rijksweg is ook blij met de ondersteuning. Als huisarts lukt het hem niet altijd in het standaard gesprek van tien minuten uit te vinden wat er met een kind aan de hand is. Vellenga en Gruppen hebben hiervoor drie kwartier de tijd. Bovendien is jeugdzorg hun dagelijks werk, terwijl Beuting als huisarts veel minder vaak kinderen met opvoedings- of opgroeioproblemen in zijn praktijk krijgt.

„Zij kennen de wereld van de specialistische jeugdzorg beter. Ik weet niet goed waar ik kinderen met specifieke problemen het beste naar toe kan verwijzen. Dat is vervelend, want ik vind het heel belangrijk dat er een goede klik is als ik iemand ergens naar verwijs. Het is niet goed als kinderen steeds weer naar een andere instantie gaan voor hulp.”

Een huisartsenpraktijk is laagdrempelig, Vellenga en Gruppen (zelf ook moeders) weten raad zo lang opvoedingsproblemen nog redelijk overzichtelijk zijn en kunnen kinderen een zwaar zorgtraject besparen. Beuting: „Dat is veel beter voor de kinderen.”

Vanzelfsprekend zijn niet alle jeugdproblemen zo eenvoudig op te lossen als bij Bram. Soms hebben kinderen ernstig depressieve klachten of zijn de verhoudingen thuis helemaal verhard. Accare is er voor kinderen met psychiatrische klachten, voor kinderen met autisme is er Lentis terwijl Verslavingszorg Noord Nederland hulp biedt aan kinderen met een verslaving. „In totaal zijn er wel 200 organisaties waar je terecht kunt”, weet Vellenga. „Wij kennen die wereld en kunnen ook zorgen dat je niet te lang op een

Echtscheidingen blijken voor veel kinderen een bron van verdriet te zijn

wachtlijst hoeft te staan.”

Vellenga ziet in ‘haar’ praktijk vooral pubers, Gruppen overwegend wat jongere kinderen. De pubers komen meestal zelf, bij de jongere kinderen nemen de ouders het initiatief. Echtscheidingen blijken voor veel kinderen van alle leeftijden een bron van verdriet te zijn.

Gruppen: „Voor ouders is dat best confronterend, ja. Het is zaak om te zorgen dat het voor kinderen zo gemakkelijk mogelijk verloopt door toch goed met elkaar, en niet via de kinderen, te blijven communiceren. En je moet het je kind gunnen dat-ie het leuk heeft bij je ex. Kinderen kunnen op wisseldagen heel druk zijn, maar dat is normaal. Hoe zou jij het vinden als je steeds weer in een andere omgeving komt. Soms spelen kinderen hun ouders ook tegen elkaar uit hoor. ‘Bij pappa mag ik de hele week patat eten’, zeggen ze dan. Daar

kun je maar het beste met een lach op reageren: ‘nou, dan moet je hier maar veel groente eten’. Ga niet boos je ex bellen dat-ie het verkeerde voedsel voorzet.”

Faalangst, spanningen om prestaties op school en een negatief zelfbeeld, dat ziet Vellenga vaak bij haar wat ‘oudere’ cliënten. „Zij moeten leren op een wat andere manier naar zichzelf te kijken en negatieve gedachten ombuigen in positieve. Daarvoor heb ik wel oefeningen.”

De hele dag in huis gamen en Netflix kijken, sommige pubers komen de deur nauwelijks uit. Vrienden maken is voor hen zeer belangrijk, maar hoe doe je dat als iedereen op zijn telefoon zit?

Vellenga: „Je moet aansluiten bij de belevingswereld van pubers. Ze doen tegenwoordig nu eenmaal heel veel via allerlei apps. Ik vraag wat hun doelen zijn, dan willen ze bijvoorbeeld twee goede vrienden maken. Ze leggen dan contact via een app, maar ik stel wel voor dat ze dan op school eens bij die persoon gaan zitten of dat ze eens afspreken om samen iets leuks te doen. Ook sociale vaardigheden moet je oefenen en onderhouden, dat lukt het beste als je bij elkaar bent.”